శ్రీమదాంధ్ర మహా భారతము

అరణ్య పర్వము

ప్రథమాశ్వాసము

ఆ కథకుడైన సూతుడు శౌనకాది మహా మునులను చూచి ఇలా చెప్ప సాగాడు.

ఆ ప్రకారంగా పాండవులు తమ తమ ఆయుధములను ధరించి ద్రౌపది వెంటరాగా ఉత్తర దిక్కుగా ప్రయాణం సాగించారు. వారి వెంట వారి ముఖ్య సేవకులు పధ్నాలుగు వేల రధాలతో తరలి వెళ్ళారు. వారి వెంట సుభద్ర, అభిమన్యుడు ప్రతి వింధ్యుడు మొదలగు ఉపపాండవులు వెళ్ళారు.

ఆ దృశ్యాన్ని చూచి "ఎక్కడో ఉన్న పాండవులను జూదానికి పిలిపించి, సర్వస్వము హరించి అడవులకుపంపడం ధర్మమా!" అంటూ పురజనులు కంటతడి పెట్టారు.

"భీష్ముడు, ద్రోణుడు, కృపాచార్యుడు, విదురుడు క్రూరు లైన దుర్యోధ నాదులను ఎందుకు ఆపలేదు? ఇంక ధర్మము ఎక్కడ ఉంది.

కాబట్టి ఈ రాజ్యంలో మేము బతకలేము. మీతోనే వస్తాము” అని పౌరులు పాండవుల వెంట బయలుదేరారు.

వారిని చూచి ధర్మరాజు “అయ్యలారా మీరు మా పట్ల చూపించిన ఆదరాభిమానాలకు కృతజ్ఞులము. కాని ఆ వనవాసక్లేశము మీరు భరించ లేరు. కాబట్టి మీరు మా వెంట రావడం మాకు ఇష్టం లేదు. కాబట్టి మరలి పొండి” అని పౌరులను వెనకకు పంపివేశాడు.

తరువాత వారు అందరూ గంగా తీరం చేరుకున్నారు. కాని వారి వెంట నిత్యాగ్నిహోత్రులైన బ్రాహ్మణులు, వారి శిష్యులు వచ్చి చేరారు.

వారిని చూచి ధర్మరాజు “బ్రాహ్మణోత్తములారా! మీరు పూజ్యులు. మేము ఈ అరణ్యములలో కందమూలములు తింటూ బతకాలి. మీరు మా వెంట కష్టములు పడటం ఎందుకు మరలి పొండి” అని పలికాడు.

దానికి ఆ బ్రాహ్మణోత్తములు “అయ్యా మీరు తప్ప మాకు వేరు దిక్కు లేదు. అందువలన మేము మీ వెంటనే ఉంటాము. మా ఆహారము గురించి మీరు విచారించనవసరం లేదు. ఈ అడవిలో దొరికే కంద మూలములు తిని మేము బతుకుతాము మా ఆహారం మేము తెచ్చు

కుంటాము కాని మీరు లేని హస్తినాపురంలో మేము ఉండలేము" అని బదులు చెప్పారు.

ఆ మాటలు విని ధర్మరాజుకు దుఃఖం వచ్చింది. "మంచి మంచి వంటకాలతో తృప్తిగా భుజించే ఈ బ్రాహ్మణోత్తములు ఈ కంద మూలాలు తిని ఎలా బతకగలరు" అని వాపోయాడు.

అది చూచి శౌనకుడు అనే ఋషి "ధర్మజా! దీనికి ఇంత చింతించ తగునా! అసలు ఎందుకు దుఃఖపడుతున్నావు. వివేకులు దేనికీ దుఃఖించరు. వికలురు కారు. ఆ బంధాలు తాత్కాలికాలు. కాబట్టి వీటికి కలత చెంద నవసరం లేదు. తామరాకు మీద నీటిబొట్టులా ఉండాలి. ఈ బంధాలవలన అభిమానం, అభిమానం వలన కోరిక, కోరిక వలన కోపం, దాని వలన ఆశ పుడతాయి. ఆశ సమస్త దోషాలకు మూలము. కాబట్టి ఆశ వదలిపెట్టు. ధనం మీద ఆసక్తి కలవాడు పతనమవుతాడు. ధనవంతుని చుట్టు బంధువులు చేరి అతనిని పీడిస్తారు. ధనాన్ని హరిస్తారు. ధనం వలన గర్వం, అహంకారం, భయం, కలుగుతాయి. కాబట్టి ధనార్జన కొరకు పాకు లాడ వద్దు" అని హితవు చెప్పాడు.

దానికి ధర్మజుడు “అయ్యా !, ధనము నాకోసం కాదు. ఇదిగో ఈ బ్రాహ్మణులు కందమూలములు తిని బతుకుతున్నారు వారి కోసం ధనం కావాలి కదా! పైగా అతిధి పూజ గృహస్థుకు అవశ్య కర్తవ్యం. ఈ బ్రాహ్మణులు నా అతిధులు. వారికి అతిధి మర్యాదలు చెయ్యడం నా విధి. ఆర్తునకు శయ్య, భయంతో ఉన్నవాడికి శరణు, దాహంతో ఉన్న వాడికి నీరు, ఆకలితో ఉన్నవాడికి భోజనం, అలసిన వాడికి ఆసనం కూర్చడం గృహస్థు ధర్మం. తనకోసం మాత్రం వండుకోడం తినడం పాపం. నిష్కారణంగా జంతు హింస చెయ్యడం పాపం. కాబట్టి ఆ అతిధి సత్కారాలు చెయ్యడం నా ధర్మం” అన్నాడు ధర్మరాజు.

“,ధర్మరాజా! ఇంద్రియాలు సుఖాల్నికోరతాయి. ఎంతటి జ్ఞానులకైనా ఇంద్రియాలు వశం కావు. ఇంద్రియసుఖాలకు లోబడి దేహధారులు సంసార చక్రంలో తిరుగుతుంటారు. కాని, మహాత్ములు 1. ప్రేమ, అసూయలను వదలడం, 2.చక్కని చిత్తవృత్తిని అలవర్చుకోడం, 3. ఇంద్రియాలను వశం చేసుకోడం, 4. తనకు నచ్చిన దీక్షను స్వీకరించడం, 5.గురువులను సేవించడం, 6.నియమంగా ఆహారం తినడం, 7.విద్యను అభ్యశించడం, 8.ఫలితం మీద ఆశలేకుండా పనులు చెయ్యడం. ఈ ఎనిమిది నియమాలను ఆచరించిన వారు సంసార బంధాలను అధిగమిస్తారు. కాబట్టి ధర్మరాజా! నువ్వుకూడా గురుసేవ,

పెద్దలు చెప్పిన మాటలు వినడం, విన్నదాన్ని అర్థం చేసుకోడం, అర్థం చేసుకున్నదాన్ని మనసులో నిలుపుకోడం, అవసరమైన దాన్ని ఆచరించడం, అనవసరమైన దాన్ని వదలివెయ్యడం - వీటిని ఆచరించు. వసువులు, రుద్రులు, ఆదిత్యులు, తపస్సు చేసి ఐశ్వర్యాన్ని సంపాదించారు. నువ్వుకూడా తపస్సుచేసి నీ కోర్కెలు తీర్చుకో!" అని అన్నాడు శౌనక మహర్షి.

ధర్మరాజు తన పురోహితుడు ధౌమ్యుని చూచి, "అయ్యా మేము ఉండేది అడవులలో. ఆ బ్రాహ్మణుడు మాతో రావద్దని చెప్పినా వచ్చారు. వీరికి మేము ఎలా ఆహారం సమకూర్చాలి?" అని అడిగాడు.

అప్పుడు ధౌమ్యుడు ధర్మరాజును చూచి "ధర్మజా! ఈలోకంలో జీవ కోటికి ఆహారాన్ని, నీటిని ప్రసాదించేది సూర్యుడు. కాబట్టి నీవు సూర్యుని ప్రార్థించు. నీకోరిక తీరుతుంది." అని చెప్పి, ధర్మరాజుకు ఆదిత్యనామాలు 108 అర్థంతో సహా ఉపదేశించాడు. ,

దర్మరాజు, నిష్ఠతో సూర్యుని పూజించాడు. సూర్యుడు ప్రత్యక్షం అయ్యాడు. ధర్మరాజుకు ఒక రాగి పాత్రను ఇచ్చి "ధర్మజా! మీరు ఈ పన్నెడేళ్లు ఏళ్ల అరణ్యవాసములో మీరు అడవిలో సేకరించిన కంద

మూల ములు, ఫలములు మీ వంట ఇంటిలో ద్రౌపదిచే ఈ పాత్రలో వండించిన అవి నాలుగు విధములైన వంటకములు గా ఏర్పడతాయి. అవి ఎప్పటికీ అయిపోకుండా అక్షయంగా ఉంటాయి" అని వరము ఇచ్చి వెళ్లిపోయాడు.

అప్పటినుండీ ఆ పాత్రలో అడవిలో దొరికే పదా ర్థాలు వేస్తే అవి రుచికరమైన వంటకాలుగా మారి, అందరిని సంతృప్తిప రుస్తు న్నాయి. ఆ ప్రకారం ధర్మరాజు తనతో వచ్చిన వేలమంది బ్రాహ్మణులకు సంత ర్పణలు చేస్తున్నాడు. మిగిలిన దాన్ని పాండవులు, ద్రౌపది భుజిస్తున్నారు. క్రమంగా పాండవులు కామ్యకవనం చేరుకున్నారు.

ఇక్కడ హస్తినాపురంలో ధృతరాష్ట్రుడు విదురుని చూచి "విదురా! పాండవులు ఏం చేస్తుంటారు?" అని అడిగాడు.

దానికి విదురుడు "పాండవులు దైవాంశసంభూతులు. జూదం వలన అన్నదమ్ములకు వైరం కలుగుతుందని నీకు ముందేచెప్పాను. నీవు వినలేదు. ఇప్పటికైనా నా మాట విని పాండవులను వెనక్కు పిలిపించి వాళ్ల రాజ్యం వాళ్లకు ఇచ్చి ధర్మాన్ని నిలబెట్టు. ఆ కర్ణుడు, శకుని చెప్పు చెడ్డమాటలు విని చెడ్డపనులు చేసే నీ కొడుకు సుయోధనుని విడిచి

పెట్టు. ద్రౌపదికి, భీమునికి నిండు సభలో దుశ్శాసనునితో క్షమాపణలు చెప్పించు." అని అన్నాడు.

ఆ మాటలు విని ధృతరాష్ట్రునికి కోపం వచ్చింది. "సుయోధనుడు నా కన్నకొడుకు. వాడిని ఎలా వదలను. నీకు నా కొడుకులు అంటే పడదు. నా కొడుకులు ఉన్నతులైతే నీవు సహించలేవు. నీ సాయం నాకు అక్కరలేదు. నువ్వు పాండవుల దగ్గరకు కాని లేక నీ ఇష్టం వచ్చిన చోటుకు గాని వెళ్లు." అని అన్నాడు.

వెంటనే విదురుడు కామ్యక వనంలో ఉన్న పాండవుల దగ్గరకు వెళ్లాడు. విదురునికి పాండవులు స్వాగతం పలికారు. ధర్మరాజు తన పెదనాన్న గారి గురించి అడిగాడు. జరిగింది చెప్పాడు విదురుడు.

ఇంతలో ధృతరాష్ట్రుడికి విదురుడు పాండవుల దగ్గర ఉన్నట్టు తెలిసింది. విదురుని విడిచి ఉండ లేక పోయాడు. వెంటనే సంజయుని పిలిపించి వెంటనే వెళ్లి విదురుని తీసుకొని రమ్మన్నాడు. సంజయుడు కామ్యకవనానికి వెళ్లి విదురునికి నచ్చ చెప్పి హస్తినకు తీసుకొని వచ్చాడు. "విదురా!నీవు నీతిమంతుడవు. నాకు బుద్ధిలేదు. అందుకే నిన్ను వెళ్లగొట్టాను. నన్ను క్షమించు" అని అన్నాడు.

“ఓ ధృతరాష్ట్ర మహారాజా! నీవు, నీ కొడుకులు ధర్మం తప్పి నడుస్తున్న పుడు మీకు హితవు చెప్పడం నా కర్తవ్యం. మరల చెపు తున్నాను. మహా పరాక్రమవంతులైన పాండవులతో వైరం మంచిది కాదు!” అని అన్నాడు.

విదురుడు మరల తన తండ్రి ధృతరాష్ట్రుని వద్దకు రావడం దుర్యోధనుని కి ఇష్టంలేదు. కర్ణ, శకుని, దుశ్శాశనులతో చర్చించాడు.

“పాండవుల దగ్గరకు వెళ్లిన విదురుడు మరల వచ్చాడు. మనకు మంత్రి అయ్యాడు. ఒకవేళ విదురుడు, నా తండ్రి కలిసి పాండవులను తిరగి రమ్మంటే ఏమి చేద్దాము?” అని అన్నాడు సుయోధనుడు.

దానికి శకుని అంగీకరించలేదు. “సత్యసంధులైన పాండవులు ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ తిరిగి రారు. ఆ భయం నీకు అవసరంలేదు” అన్నాడు శకుని.

కాని కర్ణుడు మాత్రం “ఇదే అదును చూచి వారి మీద దండెత్తి వారిని హతమారిస్తే శత్రు శేషం లేకుండా పోతుంది” అన్నాడు.

కర్ణుడి మాట ప్రకారం సుయోధనుడు సేనలను సమీకరించాడు. పాండవుల మీదికి యుద్ధానికి సన్నద్ధం అయ్యాడు. ఇది వ్యాసునికి తెలిసింది. వెంటనే వ్యాసుడు ధృతరాష్ట్రుని వద్దకు వెళ్లి "నీకుమారుడు అడవులలో ఉన్న పాండవుల మీదికి యుద్ధానికి వెళుతున్నాడు. పాండవులు అరణ్య అజ్ఞాత వాసాలు ఐన తరువాత ఎటూ యుద్ధానికి వస్తారు కదా! ఇప్పుడే తొందర ఎందుకు? అతనిని వారించు" అని అన్నాడు.

"నన్ను ఏం చెయ్య మంటారు మహాత్మా? జూదం వలన చెడు జరిగి పోయింది. పుత్రవాత్సల్యం వలన నేను నా కుమారుని విడువలేను!" అని అన్నాడు ధృతరాష్ట్రుడు.

దానికి వ్యాసుడు ఇలా అన్నాడు "ధృతరాష్ట్రా! పుత్రప్రేమ ఉండవలసిందే. కాని అడవులలో ఉన్న పాండవులమీద కూడా కొంచెం దయచూపించు. నాకు అందరూ సమానులే. అందుకని చెప్పాను. మంచివారి స్నేహం వలన చెడ్డ వారు మంచి వారు అవుతారు. అలాగే ధర్మరాజు తో స్నేహం వలన నీ కొడుకు సుయోధనుడు మంచివాడు కావచ్చు" అని పలికాడు వ్యాసుడు.

"అయ్యా? వాడు నా మాట వినడు. మీరే వాడికి నచ్చ చెప్పండి." అని అన్నాడు. దానికి వ్యాసుడు "మైత్రేయ మహర్షి వచ్చి నీ కొడుక్కు నచ్చ చెపుతాడు" అని వ్యాసుడు వెళ్లిపోయాడు.

కొన్ని రోజులకు మైత్రేయ మహర్షి ముందు కామ్యకవనములో ఉన్న ధర్మరాజాదులను చూచి తరువాత హస్తినాపురమునకు వచ్చాడు. ధృత రాష్ట్రుడు ఆ మహర్షికి అర్ఘ్యపాద్యాదులు ఇచ్చి సత్కరించాడు.

అప్పుడు ఆ మహర్షి ధృతరాష్ట్రుని చూచి "నేను కామ్యక వనములో ఉన్న పాండవులను చూచి వస్తున్నాను. వారు అడవులలో కందమూలములు తింటూ జీవితము గడుపుతున్నారు.అని అన్నాడు.

"పాండవులుక్షేమముగా ఉన్నారా?" అని, ధృతరాష్ట్రుడు అడిగాడు. "ఓ రాజా! పాండవులు ధర్మబుద్ధి కలవారు. వారికి మహా ఋషుల దీవనలు ఉన్నాయి. అందువలన వారు క్షేమముగా ఉన్నారు" అని చెప్పాడు.

పక్కనే ఉన్న దుర్యోధనుని చూచి "కుమారా! నీకు బుద్ధి ఉంటే పాండవులతో వైరము వదలుము. అప్పుడు నీకు, కురువంశమునకు, మేలు కలుగుతుంది. ఎందుకంటే పాండవులు వజ్ర శరీరులు.భీముడు జరాసంధుని, బకుని, హి డింబుని చంపిన బలవంతుడు. అతనిని జయించగల యోధులు లేరు. పైగా, శ్రీకృష్ణుడు, దృష్టద్యుమ్నుడు పాండవులకు సంబంధీకులు. వారి సహాయం వారికి ఎల్లప్పుడూ ఉంటుంది. కాబట్టి నీవు పాండవులతో స్నేహంగా ఉండు"   అని పలికాడు.

ఆ మాటలు విని దుర్యోధనుడు తన తొడలు చరుస్తూ నవ్వి ఆ మహర్షిని పరిహసించాడు. దానికి మైత్రేయ మహర్షికి కోపం వచ్చింది. "సుయోధనా!   యుద్ధములో భీముని గదా ఘాతమునకు నీ తొడలు విరుగగలవు." అని శాపం పెట్టాడు. ,

దృతరాష్ట్రుడు భయపడ్డాడు. ఆ మహర్షిని శాపం ఉపసంహ రించ మని వేడుకున్నాడు. "మహారాజా! నీ కొడుకు పశ్చాత్తాపం చెంది మంచి బుద్ధి కలిగి ఉంటే ఈ శాపం అతనికి వర్తించదు" అని అన్నాడు మైత్రేయుడు.

అప్పుడు ధృతరాష్ట్రుడు "మహాత్మా! కిమ్మీరుడు అనే రాక్షసుడు భీముని చేతిలో ఎలా చనిపోయాడు వివరించండి" అని అడిగాడు.

"నా మాటను నీ కొడుకే వినలేదు. ఇంక నేనెందుకు చెప్పాలి. ఆ విషయం విదురుని అడి గా తెలుసుకో!" అని చెప్పి వెళ్లిపోయాడు.

విదురుడు కిమ్మీరుని వృత్తాంతం ఇలా చెప్పసాగాడు.

"పాండవులు ఒక రోజు రాత్రి అడవిలో విశ్రమించారు. అప్పుడు వికృతాకారుడైనా రాక్షసుడు ఒకడు పాండవుల దారికి అడ్డుగా నిలిచాడు. ఆ రాక్షసుని చూచి ద్రౌపది భయంతో కళ్లు మూసుకుంది. ఇంతలో ధౌమ్యుడు తన మంత్ర శక్తితో ఆ రాక్షసుని మాయను భగ్నం చేసాడు.

అప్పుడు ధర్మరాజు ఆ రాక్షసుని చూచి "నీవు ఎవరు? ఈఅడవిలో ఎందుకు ఉన్నావు?" అని అడిగాడు.

దానికి ఆ రాక్షసుడు "నేను బకుడు అనే రాక్షసుని తమ్ముడిని నా పేరు కిమ్మీరుడు. మనుషులను చంపి తింటూ ఉంటాను. నాకు భయ పడి ఎవరూ ఈ కామ్యకవనానికి రారు. మీరు ఎవరు? ఇక్కడికి ఎందుకు వచ్చారు?" అని అడిగాడు.

"నాపేరు ధర్మరాజు. వీరు నా సోదరులు భీమార్జున నకుల సహదేవులు. మేము వనవాసం చేస్తూ ఇక్కడకు వచ్చాము" అని అన్నాడు.

"ఏమీ నా అన్న బకుని చంపిన భీముడు వీడేనా! ఇంక వీడిని చంపి నా ఆకలి తీర్చుకుంటాను. వీడి కోసమే వెదుకుతున్నాను" అని పెద్దగా నవ్వాడు.

అప్పుడు అర్జునుడు గాండీవం ఎక్కుపెట్టాడు. కాని భీముడు కిమ్మీరుని ఎదుర్కొన్నాడు. ఇద్దరూ ఘోరంగా యుద్ధంచేసారు. చెట్ల తోనూ రాళ్లతోనూ కొట్టుకున్నారు. కడకు భీముడు కిమ్మీరుని అతని అన్న బకుని చంపినట్లు అతని దేహాన్ని విరగదీసి చంపాడు. కామ్యకవనంలో రాక్షస భయంలేకుండా చేసాడు భీముడు." అని విదురుడు ధృతరాష్ట్రుని తో చెప్పాడు.

అది విని ధృతరాష్ట్రుడు కలత చెందాడు. పాండవులు కామ్యక వనంలో కొంతకాలం ఉన్నారు. అప్పుడు శ్రీకృష్ణుడు, పాంచాల, వృష్ణి , భోజ, అంధక, యాదవ రాజులతో కలిసి పాండవులను చూడడానికి

వచ్చాడు. వారు పాండ వులను ఇన్ని కష్టాలు పెట్టిన కౌరవులను నిందించారు.

అర్జునుడు శ్రీకృష్ణుని చూచి “కృష్ణా! నీవు పురాణపురుషుడవు. నీవు గంధమాధన పర్వతము మీద పదివేల సంవత్సరాలు, పుష్కరంలో11 వేల సంవత్సరాలు, ప్రభాస తీర్థంలో వెయ్యి సంవత్సరాలు, బదరీ వనంలో చాలా వేలసంవత్సరాలు తపస్సుచేశావు. సరస్వతీ తీరంలో 12 సంవత్సరాలు వ్రతం చేశావు. దితి కుమారులను, దనువు కుమారులను సంహరించి ఇంద్రుడికి ఇంద్ర పదవిని సుస్థిరం చేశావు. నీవు అదితి కుమారుడవు. ఇంద్రుడికి తమ్ముడివి. మొదట వామనుడుగా తరువాత త్రివిక్రముడుగా లోకాలన్నింటిని ఆక్రమించావు. లోక కంటకులైన శిశుపాల, కంసులను వధించావు. నీవు అవతార మూర్తివి. అనృతము, మదము, మత్సరము, క్రోధము నీ దగ్గరకు రావు కదా! ”అని కృష్ణుడికి నమస్కరించాడు.

అప్పుడు శ్రీకృష్ణుడు అర్జునునితో “అర్జునా? నీవు నరుడవు. నేను నారాయణుడను. మనము ఇద్దరము ఈ మనుజలోకంలో అవతరించాము. మనము ఒకరికి ఒకరం మిత్రులము” అని అన్నాడు.

అప్పుడు ద్రౌపది కృష్ణుని చూచి “దేవా! నీవు యజ్ఞ పురుషుడివి. సర్వవ్యాపివి. సజ్జనులకు నీవేదిక్కు..నీకు తెలియనిది లేదు. నా కు జరిగిన పరా భవము చెపుతాను. నేను చక్రవర్తి పాండు రాజు కోడలిని. పాండవుల భార్యను. మహా వీరుడైన ధృష్టద్యుమ్నుని సోదరిని. అట్టి నన్ను ఆ దుశ్శా స నుడు తల వెంట్రుకలు పట్టి ఈడ్చాడు. నా వలువలు విప్పాడు. దారుణంగా నిండు సభలో అవమానించాడు. అప్పుడు ఈ భీమార్జు నులు నా మొర ఆలకించ లేదు. ఇంక వీరి పరాక్రమాలెందుకు? అందరూ ఉంది ఎవరూ లేని దాని నయ్యాను. అప్పుడు ఆ కర్ణుడు నన్ను చూచి నవ్వాడు. వాడి నవ్వే నా మనసులో కాలుతూ ఉంది. ఆ కౌరవులు భీమునికి విషం పెట్టారు, పాముల తో కరిపించారు. లక్క ఇంట్లో పెట్టి కాల్చడానికి ప్రయత్నం చేసారు. ఇప్పుడు జూదమాడి మా రాజ్యం లాక్కున్నారు. పాండవులు తమ శౌర్యాలు పోయి పడి ఉన్నారు. కాని నేను నాకుజరిగిన అవమానాన్ని మరువలేకున్నాను.” అంది ద్రౌపది.

అప్పుడు కృష్ణుడు ఆమెను చూచి “అమ్మా ఈ అర్జునుని శరా ఘాతాలకు కౌరవులు చచ్చుట తథ్యము. ఊరడిల్లుము”అని అన్నాడు. “ద్రౌపదీ! శ్రీకృష్ణుడు చెప్పినట్టు భీముడు దుర్యోధన దుశ్శాశ నులను, నేను కర్ణుని చంపుతాము. విచారించకుము” అని అర్జునుడు అన్నాడు.

శ్రీకృష్ణుడు ధర్మరాజును చూచి "ధర్మజా! జరిగిన వృత్తాంతమును యుయుధానుడు చెప్పగా విని దుఃఖించాను. వెంటనే వచ్చాను. అసలు నేను ఆ సమయంలో మీ దగ్గర లేను. అందుకే ఇంత అనర్థము సంభవించింది. నేను అక్కడ ఉంటే భీష్మాదులను ఒప్పించి జూదం ఆపుచేయించి ఉండే వాడిని. మీకు ఇంతటి కీడు జరిగి ఉండేది కాదు. నేను ఆసమయంలో సాల్వుడితో యుద్ధం చేస్తున్నాను అందువలన మీకు దగ్గరగా లేను." అని అన్నాడు.అప్పుడు ధర్మరాజు "కృష్ణా! ఆ వృత్తాంతము వివరించుము" అని అడిగాడు.

అప్పుడు శ్రీకృష్ణుడు ఇలా చెప్పసాగాడు. "మీకు తెలుసు కదా రాజసూయ యాగ సమయాన శిశుపాలుడు నా చేతిలో చచ్చాడు గదా. శిశుపాలుని తమ్ముడే సాల్వుడు. అన్నను చంపిన దానికి పగ తీర్చుకోడానికి ద్వారక మీదికి యుద్ధానికి వచ్చాడు. అప్పుడు నేను మీ వద్ద ఉన్నాను. ద్వారకాపురిని ముట్టడించాడు. ద్వారకాపురి వెలుపల ఉన్న వనాలను అన్నింటిని నాశనం చేసాడు. ఆ సమయంలో ద్వారకలో ఉన్న సాంబుడు, ప్రద్యుమ్నుడు సాల్వుడితో ఘోరంగా యుద్ధం చేసారు. ప్రద్యుమ్నుడు సాల్వుని మీద బ్రహ్మాస్త్రాన్ని ప్రయోగించాడు. సాల్వుడు మూర్ఛపోయాడు. ప్రద్యుమ్నుడు సాళ్వుని చంపబోగా నారదుడు అడ్డుపడ్డాడు. "కుమారా ఇతనిని నువ్వు చంపరాదు. ఇతనిని

నారాయణుడే చంపగలడు" అని చెప్పాడు. అప్పుడు ప్రద్యుమ్నుడు ఊరకున్నాడు. సాల్వుడు యుద్ధంనుండి వెనుకకు తిరిగి వెళ్లిపోయాడు.

నేను ద్వారక చేరుకొని సాల్వుడు ధ్వంసం చేసిన వనాలు అన్ని చూచాను. నాకు కోపం వచ్చింది. బలరాముడిని పుర రక్షణకు ఉంచి నేను సాళ్వుని మీదికి యుద్ధానికి వెళ్లాను. సాళ్వునికి నాకుఘోర యుద్ధం జరిగింది. సాళ్వుడు నాతో గెలవలేక, మాయా యుద్ధం మొదలుపెట్టాడు. నేను వాడి మాయలు వమ్ము చేశాను. ఇంతలో ద్వారకనుండి వార్త వచ్చింది. వసుదేవుడు సాళ్వుని చేతికి చిక్కాడని నేనువెళ్లి రక్షించాలని వార్త. "ద్వార కలో బలరాముడు ఉండగా వసు దేవుడు సాల్వుని చేతికి ఎలా చిక్కాడు?" అని అనుకున్నాను. ఇంతలో సౌంభకమను సాళ్వుని రథంనుండి వసుదేవుడు దిగుతుండగా చూచాను. నా ధనుస్సు కిందపడిపోయింది. నాకు తెలివి తప్పింది. కొంతసేపటికి నాకు తెలివి వచ్చింది. అప్పుడు సౌంభకంలో వసుదేవుడు లేడు అది రాక్షసమాయ అని తెలిసింది. మరల నాకు, సాళ్వునికి ఘోర యుద్ధం జరిగింది. నేను సాళ్వుని మీద నా చక్రాయుధాన్ని ప్రయో గించాను. సాళ్వుని సంహరించాను" అని చెప్పాడు శ్రీకృష్ణుడు.

తరువాత శ్రీకృష్ణుడు తన చెల్లెలు సుభద్రను, అభిమన్యుని తీసుకొని ద్వారకకు వెళ్లాడు. ధృష్టద్యుమ్నుడు ద్రౌపది కుమారులను వెంటబెట్టుకొని ద్రుపద పురానికి వెళ్లాడు. తరువాత పాండవులు తమ ముఖ్య సేవకులైన ఇంద్రసేనుడు మున్నగు వారితో, తమ వెంట ఉన్న బ్రాహ్మణులతోనూ, ద్వైత వనానికి వెళ్లారు.

అప్పుడు ధర్మరాజు తమ్ములను చూచి ఈ అడవిలో క్రూరమృగాలు ఉన్నాయి. రాక్షసులు ఉన్నారు. మనం చాలా జాగ్రత్తగా ఉండాలి" అని అన్నాడు. వారు అక్క డ కుటీరాలు నిర్మించుకొని సంతోషంగా కాలం గడుపుతున్నారు.

ఒకరోజు మార్కండేయ మహర్షి వారి కుటీరానికి వచ్చాడు. ధర్మరాజు ఆ మహర్షిని తగురీతిని సత్కరించాడు. "ధర్మజా! నాడు తండ్రి ఆజ్ఞమేరకు అడవులకు వెళ్లిన రాముడిని, సీతను, లక్ష్మణుడిని చూచాను. నేడు ఈ ధర్మరాజును చూస్తున్నాను. పూర్వపు రాజు లైన సగరుడు, భరతుడు, నలుడు, యయాతి, పైన్యుడు, నాభాగుడు మొదలగువారు సత్యధర్మాన్నిపాటించి ఉత్తమ లోకాలుపొందారు. మీకు శుభం కలుగుతుంది." అని ఆశీర్వదించి వెళ్లాడు.

ఒకరోజు ద్రౌపది ధర్మరాజును చూచి ఇలా అన్నది. “తన కొడుకైన దుర్యోధ నుని మాట విని మిమ్మల్ని రాజ్యం నుండి వెడలగొట్టాడు ఆ ముసలి ధృతరాష్ట్రుడు. కాని అతనికి మీమీద కోపం పోయిందా? పోదు. ఎందుకంటే అతని హృదయం పాషాణం. తన కొడుకు మిమ్మల్ని నిష్టు రంగా అంటు న్నప్పుడు అతడు వారించలేదు. రాజభోగాలు అనుభవిం చవలసిన మీరు అడవులలో అష్టకష్టాలు పడుతున్నారు. ఇది నేను భరిం చ లేను. ఆ ధృత రాష్ట్రుని వలననే ఆ బ్రహ్మ దేవుడు కూడామీకు శత్రువైనాడా ఏమి?

నీ ఆజ్ఞాను బద్ధులై నీ తమ్ములు తమ పరాక్రమము విడిచి ఉన్నారు. నాడు సమస్త రాజులు మీపాదములకు నమస్కరించినపుడు, వారి కిరీట కాంతులతో ఎర్రబడ్డ మీ పాదాలు నేడు రాళ్లమీద నడిచి ఎర్రబడ్డాయి. ఎంతో మంది బ్రాహ్మణులకు భోజనము పెట్టిన మీరు నేడు కందమూలములు తింటున్నారు. ఇట్టి దుర్దశలో శత్రువుల మీద కోపం విడిచిపెట్టడం మంచిది కాదు కదా! అత్యంత బలసంపన్నుడైన భీముడు, కందమూలములు తిని చిక్కిపోయాడు. ధనుర్విద్యాపారంగతుడు అర్జు నుడు అడవి జంతువుల మధ్య తిరుగుతున్నాడు. వారిని చూచి కూడా ఇంకా ఓర్పువహిస్తున్నారా!

క్షమను, తేజస్సును సమయానుకూలంగా ప్రయోగింపని రాజు ప్రజల అనురాగాన్ని పొందజాలడు అనే కథ మనకు ఇతిహాసములలో వినపడు తున్నది. పూర్వము బలి చక్రవర్తి క్షమ గొప్పదా? తేజస్సు గొప్పదా? అనే విషయాన్ని గురించిచెప్పమని తన తాతగారైన ప్రహ్లాదుని అడిగాడు.

దానికి ప్రహ్లాదుడు   "అన్ని కాలాలలోనూ క్షమాగుణం పనికి రాదు. అని చెప్పి ఎప్పుడూ తనప్రతాపం చూపకూడదు. రెండూ సమపాళ్లలో ఉండాలి. ఎప్పుడూ క్షమి స్తుంటే సేవకులు యజమానిని గౌరవించరు. ఎక్కువ కర్కశంగా ఉంటూ ఉంటే ప్రజా కంటకుడౌతాడు. సమయానుకూలంగా క్షమా గుణాన్ని, ప్రతాపాన్ని ప్రదర్శించాలి." అని ప్రహ్లాదుడు బలి చక్రవర్తికి చెప్పినట్టు మనకు ఇతిహాసాలలో కనబడుతున్నది. ఒక తప్పు చేస్తే క్షమించవచ్చును. కాని అదేపనిగా తప్పులు చేస్తున్న కౌరవులను క్షమించడం భావ్యమా? కాబట్టి ఇది మీరు పరాక్రమం, తేజస్సు చూపించవలసిన సమయం." అని చెప్పింది ద్రౌపది.

దానికి ధర్మరాజు "ద్రౌపదీ! కోపం మహా పాపం. కోపం గలవాడు కర్తవ్యాన్ని విస్మరిస్తాడు. చంపకూడని వాడిని కూడా చంపుతాడు. కోపం వదిలినవాడు తేజోవంతుడు అవుతాడు. క్షమ గలవాడికి ఎల్లప్పుడూ

విజయం సిద్ధిస్తుంది. దుర్యోధనుడికి క్షమా గుణం లేదు. అతను పతనం కాక తప్పదు.” అన్నాడు ధర్మరాజు.

దానికి ద్రౌపది తిరిగి “ఓ అజాతశత్రూ! నీవు క్షమాగుణం తో ధర్మంగా వర్తిల్లుతున్నావు. కాని అదే క్షమా గుణంతో నీ శత్రువుల పట్ల కూడాసమ బుద్ధి తగునా! వంచకుల పట్ల వంచనతోనే ప్రవర్తించాలి. ఓ బ్రహ్మదేవుడా! నీవు వంచకులకు అభ్యుదయాన్ని, ధర్మాత్ములకు అన్ని లేకుండా చేసి నీ కర్తవ్యాన్ని విస్మరిస్తున్నావా?   వంచకులు నీకు బంధువులా? ధర్మాత్ములు నీకు శత్రువులా?” అని నిర్వేదంతో పలికింది.

దానికి ధర్మరాజు “ద్రౌపదీ! నీవు నాస్తికురాలివలె దైవదూషణ చేస్తున్నావు. తప్పు. ధర్మాత్ములైన వ్యాస, మార్కండేయ,నారదాది మహామునులు ధర్మాత్ముడనైన నన్ను గౌరవిస్తున్నారు. ఇతరులు నా పట్ల అన్యాయంగా ప్రవర్తించినా నేను ఎందుకు ధర్మం తప్పాలి? పుణ్యకార్యాలకు ఫలితం లేక పోతే మహాఋషులు వాటిని ఎందుకు ఆచరిస్తారు. నీపుట్టుక, దృష్టద్యుమ్నుని పుట్టుక మీ పురాకృత పుణ్య ఫలం వలననే కదా!” అని అన్నాడు.

దానికి ద్రౌపది “కర్మఫలము లేదు. కర్మఫలప్రాప్తికి విధి కారణం కాదు అని అనేంత తెలివి తక్కువ దానిని కాదు నేను. కాని, కర్మ చెయ్యడం

మానవ ధర్మం కదా! కర్మ ఫల ప్రాప్తికి మానుష కర్మ, తదుపరి దైవము కారణములు. పురుషుడు ముందు తన మనసులో చేయవలసిన కర్మను నిర్ణయించుకోవాలి కదా! తదుపరి పురుష ప్రయత్నం చెయ్యాలి. అప్పుడు దైవం కూడా సాయం చేస్తాడు. నువ్వు గింజలలో నూనె ఉంది. కర్రలలో నిప్పు ఉంది. కాని పురుష ప్రయత్నము లేనిది నువ్వు గింజలనుండి నూనెరాదు. కర్రల నుండి నిప్పుపుట్టదు. కాబట్టి పురుషప్రయత్నం చెయ్యకుండా కేవలం దైవాన్ని,ధర్మాన్ని నమ్ముకుంటే ఫలితం ఉంటుందంటారా? కాబట్టి మీ తమ్ముళ్ల పరాక్రమమును ఉపయోగించి, లక్ష్యమును నిర్ణయించి, ఫలసిద్ధి పొందమని నా అభ్యర్ధన." అన్నది ద్రౌపది.

దానికి భీమసేనుడు కూడా వంతపాడాడు "అన్నయ్యా! ఆరాజ్యం మన తండ్రి తాతలది. దానిని నువ్వు అన్యుల పాలు చేసి ధర్మ వాక్యాలు పలుకుతున్నావు. ఇది నీకు న్యాయమా? చెడ్డవారిని ధర్మబుద్ధితో జయించగలమా? అది సాధ్యమా? కాబట్టి పరాక్రమంతో శత్రువులను జయించు. అంతేకాని ధర్మం ధర్మం అంటూ పలవరించడం తగదు. పరాక్రమంతో శత్రువులను జయించడానికి బలం లేని వాడు కృంగి పోవాలి గాని నీవు కాదు. ఆనాడే నీ అనుమతితో శత్రువులను చంపి ఉంటే మనకు ఈనాడు ఆ వనవాసము ప్రాప్తించేది కాదు కదా! మీరు

చేసుకొన్న ఒప్పందాన్ని మీరు అతిక్రమించడం లేదు. కాని కౌరవులుదానిని మన పిరికితనంగా భావిస్తున్నారు. నువ్వు అనుసరిస్తున్న ధర్మం నీకు, మాకు, మన బంధువులకు, బాధ కలిగిస్తూ ఉంది. యుద్ధం చేసి శత్రువులను జయించడం, ప్రజలకు భయం కలిగించకుండా పరిపాలించడం, దానధర్మాలు చెయ్యడం, బ్రాహ్మణులను పూజించడం క్షత్రియధర్మాలు. కాని నీమాదిరి కేవలం ధర్మాచరణం తోనే శత్రువులను జయించలేము. మోసాన్ని మోసంతోనే జయించాలి. కాబట్టి మన శత్రువులతో చేసుకొన్న ఒప్పందాన్ని పక్కన బెట్టి, వాళ్లను జయిద్దాం. నీకు అందరు రాజులు సాయం చేస్తారు. కౌరవ రాజ్యంలో ప్రజలందరూ నీ పాలన కావాలని కోరుకుంటున్నారు. ఇంక ఆలస్యం చేయవద్దు. శత్రువులమీదికి దండుత్తుదాము. శత్రువులను జయిద్దాము. ఈరాజ్యాన్ని ఏలుకో? ప్రజలను ధర్మబుద్ధితో పాలించు." అని అన్నాడు భీముడు.

అంతా విన్న ధర్మరాజు భీమునితో ఇలా అన్నాడు. "నీవు చెప్పిన విషయము లన్నియు ధర్మ సమ్మతమే. కాని నేను పెద్దలు అందరూ ఉన్న సభలో 12 ఏళ్ల అరణ్యవాసము, ఒక ఏడు అజ్ఞాతవాసము చేస్తామని మాట ఇచ్చాను. చంచలమైన సుఖాలకు లోబడి నేను సత్యాన్ని ధర్మాన్ని విడవను. మనకు మేలు జరిగే వరకు వేచి ఉందాము" అని అన్నాడు.

"అన్నయ్యా! మృత్యువు ఎప్పుడూ మన వెంట పొంచి ఉంటుంది. ఈ జీవితాలు అశాశ్వతాలు. అలాంటి ఈ జీవితం సుస్థిరము అనుకొని వేచి ఉండటం తగునా? ఈ శరీరానికి మరణం తప్పదు కదా. మరణించే ముందు పగ తీర్చుకోవాలి కదా! లేని ఎడల వాని జన్మ నిరర్ధకము కదా!

మన శత్రువులకు ప్రతీకారము చెయ్యాలని నా హృదయము తపించుచున్నది. నా తమ్ముల యొక్క , ద్రౌపది యొక్క దుఃఖము తీర్చకుండా, ధర్మము, దయ అనుకుంటూ కాలం గడప వచ్చునా! అన్నయ్యా! నీ అనుసరించు ధర్మము బ్రాహ్మణులకు ఉచితము కాని క్షత్రియులకు కాదు. క్షాత్ర ధర్మము ప్రకారము శత్రువులను జయిద్దాము. అదియును కాక, మనము ఈఅడవిలో 12 ఏళ్లు గడప వచ్చును. కాని జనపదాలలో ఒక ఏడు కాదు కదా ఒక దినము కూడా గడపలేము. ఎందుకంటే మనల గురించి అందరికి తెలియును. మనలను ఎరుగని వారు లేరు. కాబట్టి మనము బయట పడుట తధ్యము. మరల వనవాసము. ఇది ఎన్నటికి పూర్తి అవుతుంది.

ప్రస్తుతం అమలులో ఉన్న గణిత సూత్రముల ప్రకారము ఒక సంవత్సరమును ఒక మాసము గా పరిగణించే ఆచారము ఉన్నది. కాబట్టి మన వనవాసము ఇప్పటికి 13 నెలలు ఐనది. దీనిని 13 ఏళ్లుగా

సరిపెట్టవచ్చును. ఇందులో ధర్మ విరోధము లేదు కదా!" అని అన్నాడు భీముడు.

భీమసేనా! నీకు పాండిత్యము ఉన్నది. పరాక్రమము, దర్పము ఉన్నవి. కాబట్టి నేను చెప్పేది శాంతంగా ఆలోచించు. ఏదో చిన్న పని అయతే దూకుడుగా మొదలు పెట్టినా తప్పులేదు. కాని కౌర వులతో యుద్ధము బృహత్కార్యము. దానిని ఎంతో ఆలోచించి చెయ్యాలి. అప్పుడే మనకు దైవము కూడా అనుకూలిస్తాడు.
ధృతరాష్ట్రుని కుమారులు మహా వీరులు. పైగా దుర్మార్గులు. వారికి కర్ణుడు, భూరిశ్రవుడు, శల్యుడు, మొదలైన మహా వీరుల అండ ఉన్నది. పైగా రాజసూయ యాగ సమయమున మన చేతిలో ఓడిపోయిన రాజులందరూ ఇప్పుడు దుర్యోధనుని పక్షాన చేరారు. కర్ణుడు సహజ కవచకుండలములు కలవాడు. మహా వీరుడు. అదియును కాక భీష్ముడు, ద్రోణుడు, కృపాచార్యుడు మన పట్ల వైరభావము లేకున్నా వారు దుర్యోధనుని పక్షాన యుద్ధంలో పాల్గొంటారు. ముందు వారిని జయించి గాని దుర్యోధనుని జయించలేము. కాబట్టి ప్రస్తుతము యుద్ధమునకు సరైన సమయము కాదు" అని చెబుతుండగా వ్యాసుడు అక్కడకు వచ్చాడు.

ధర్మరాజు వ్యాసుని సాదరంగా ఆహ్వానించాడు. అర్చించాడు. "ధర్మజా! నీ మనసులో ఉన్న చింతను గుర్తించి ఇక్కడకు వచ్చాను. నేను నీకు ప్రతిస్మృతి అనే విద్యను ఉపదేశిస్తాను. దానిని నువ్వు అర్జునునకు ఉపదేశించు. దీని ప్రభావంతో అర్జునుడు అధికంగా తపస్సుచేసి దేవతలను మెప్పిస్తాడు. దివ్యాస్త్రాలను సంపాదిస్తాడు. మీరు ఈ అడవిని విడిచి వేరే వనానికి వెళ్లండి" అని చెప్పాడు. వ్యాసమహాముని ఆజ్ఞప్రకారము పాండవులు కామ్యక వనానికి వెళ్లారు.

ఒకనాడు ధర్మరాజు అర్జునుని తో ఇలా అన్నాడు.

"భీష్ముడు, ద్రోణుడు దివ్యాస్త్ర సంపన్నులు. వారిని యుద్ధంలో గెలవాలంటే మనకూ దివ్యాస్త్రసంపద కావాలి. దానికి మార్గం వ్యాసుడు ఉపదేశించాడు. నీవు ఇంద్రుని గురించి తపస్సుచేసి దివ్యాస్త్రాలుసంపాదించు. ఎందుకంటే,
వృత్రాసురునికి భయపడి దేవతలందరూ తమతమ అస్త్రశస్త్రాలను ఇంద్రుడికి ఇచ్చారు. అవి నీకు లభిస్తాయి. తరువాత పరమశివుని ఆరాధించి పాశుపతము అనే అస్త్రాన్ని సంపాదించు. ఇది వ్యాసుని ఆదేశము" అని చెప్పాడు ధర్మరాజు. వ్యాసుడు తనకు ఉపదేశించిన ప్రతిస్మృతి విద్యను అర్జునునికి ఉపదేశించాడు.

అన్నగారి అనుమతి తీసుకొని తపస్సుకు బయలుదేరాడు అర్జునుడు. గంధ మాధన పర్వతము చేరుకున్నాడు. అక్కడ ఒక ముసలి బ్రాహ్మణుడు కనిపించాడు. ఆ బ్రాహ్మణుడు అర్జునుని చూచి "వీరుడా నీవు ఎవరు? ఇక్కడకు ఎందుకు వచ్చావు? ఇక్కడ శాంత స్వభావులైన బ్రాహ్మణులు ఉండే ప్రదేశము. ఆయుధములు ధరించి నువ్వు ఎందుకు వచ్చావు? నీ ఆయుధములు విడిచిపెట్టు!" అని అన్నాడు.

ఆ మాటలకు అర్జునుడు చలించలేదు. ఆతని ధైర్యానికి మెచ్చి బ్రాహ్మణరూపంలో ఉన్న ఇంద్రుడు ప్రత్యక్షం అయ్యాడు. "అర్జునా! నీ ధైర్యానికి సంతోషించాను. నీకేమి కావాలో కోరుకో!" అని అన్నాడు. " నాకు దివ్యాస్త్రాలు కావాలి" అన్నాడు అర్జునుడు. "అవి ఎటూ లభిస్తాయి. అమరత్వం కావాలా?" అని అడిగాడు ఇంద్రుడు.

"నాకుముందు దివ్యాస్త్రసంపద కావాలి. అవి ప్రసాదించండి" అని అన్నాడు అర్జునుడు."అలా అయితే ముందు నీవు పరమేశ్వరుని గూర్చి తపస్సు చెయ్యి" అని అన్నాడు ఇంద్రుడు.

వెంటనే అర్జునుడు హిమాలయా లకు వెళ్లాడు. అక్కడ శివుని గూర్చి ఘోర తపస్సు మొదలు పెట్టాడు. పరమశివుడు అర్జునుని

పరీక్షించదలచాడు. ఒక కిరాతుడి వేషంలో అర్జునుడు తపస్సు చేసే ప్రదేశానికి వచ్చాడు. అక్కడ మూకాసురుడు అనే రాక్షసుడు పంది రూపం ధరించి అర్జునుని చంపడానికి వచ్చాడు. ఆ పంది తన దగ్గరకు వస్తే చంపడానికి అర్జునుడు విల్లుసంధించి సిద్ధంగా ఉన్నాడు. ఆ పంది రాగానే బాణం తో కొట్టాడు. అదే సమయానికి కిరాతుని వేషంలో ఉన్న శివుడు కూడా పందిని కొట్టాడు. ఆ రెండు బాణాలు ఒకే సారి పందికి తగిలాయి. ఆ పంది పడిపోయింది. మాయమయింది.

శివుడు కిరాతుని వేషంలో అర్జునుని ముందు నిలబడ్డాడు. "నేను కొట్టిన జంతువును నువ్వు ఎందుకు కొట్టావు? వేటలో పాటించే ధర్మం తెలియదా నీకు?" అని అడిగాడు అర్జునుడు.

దానికి శివుడు " ముందు నేను కొట్టాను. అది పడిపోయింది. చనిపోయింది. కాని నువ్వే కొట్టినట్టు చెప్పుకోడానికి సిగ్గులేదూ! ఒట్టి మాటలు ఎందుకు చేవ ఉంటే నాతో యుద్ధం చెయ్యి" అన్నాడు శివుడు.

అర్జునుడు శివుని మీద బాణ వర్షం కురిపించాడు. కాని శివుడు చలించలేదు. అర్జునునికి ఆశ్చర్యం వేసింది. " ఇతను సామాన్యుడు కాదు. దేవేంద్రుడైనా కావాలి లేక పరమశివుడైనా కావాలి. లేకపోతే నా

బాణాల ధాటికి చలించకుండా ఉంటాడా. కాని ఈ ఎరుక నా పై ప్రయోగించిన బాణాలు నన్ను బాధిస్తున్నాయి. ఇవి దివ్యాస్త్రాల మాదిరి ఉన్నాయి." అని అనుకున్నాడు అర్జునుడు మనసులో.

మరల బాణాలు వెయ్యడానికి గాండీవం తీసుకున్నాడు. అతని చేతిలోనుండి గాండీవం అదృశ్యం అయిపోయింది. ఇంక ఇద్దరూ ద్వంద్వయుద్ధానికి దిగారు. శివుని దెబ్బలకు తాళలేక అర్జునుడు మూర్ఛపోయాడు. అప్పుడు పరమ శివుడు తన నిజరూపంతో అర్జునుని ముందు సాక్షాత్కరించాడు.

అర్జునుడు శివుని చూచి భక్తితో చేతులు జోడించి ప్రార్థించాడు. "పరమశివా! నిన్ను సామాన్యుడిగా తలపోసి నీతో యుద్ధం చేసాను. నా తప్పు మన్నించు!" అన్నాడు. దానికి శివుడు "అర్జునా! నిన్ను క్షమించాను. నీవు సామాన్యుడివి కావు. పూర్వజన్మలో నరుడు అనే దేవఋషివి. ఇదిగో నీ గాండీవం. ఇంకా ఏదైనా వరం కోరుకో!" అన్నాడు శివుడు.

"ఓ త్ర్యంబకా! నాకు పాశుపతము అనే అస్త్రాన్ని ప్రసాదించు. ఈ లోకంలో బ్రహ్మశిరము, పాశుపతము మహా అస్త్రాలు. శత్రు సంహారానికి అవి అత్యవసరం. కాబట్టి వాటిని నాకు ప్రసాదించు" అన్నాడు.

(వీటిని మనము ఆటం బాంబు, హైడ్రోజన్ బాంబు లాంటివి అనుకో వచ్చు. ఎందుకంటే బ్రహ్మశిరము అనే అస్త్రము గురించి వ్యాసుడు సౌప్తిక పర్వంలో వివరిస్తాడు. అది ప్రయోగించిన తరువాత 12 ఏళ్లు అక్కడ గడ్డికూడా మొలవదు అంటాడు. ప్రస్తుత అణుబాంబుల పరిస్తితి అంతేకదా!)

ఈశ్వరుడు సంతసించి అర్జునునికి పాశుపతాన్ని మంత్ర, ధ్యాన, జప, హోమ పూర్వకంగా, పాశుపతాస్త్రము, సంధానము, మోక్షణము, సంహారము, సహితంగా అర్జునునికి ఉపదేశించాడు. "అర్జునా! ఈ పాశుపతాన్ని అల్పులపై ప్రయోగిస్తే జగత్తును నాశనం చేస్తుంది. ఈ దివ్యాస్త్ర ప్రభావం వల్ల నువ్వు అఖిల లోకములు జయిస్తావు" అని చెప్పి శివుడు అంతర్హితుడయ్యాడు.

(సంధానము అంటే రెడీ ఫార్ లాంచింగ్, మోక్షణము అంటే లాంచింగ్, సంహారము అంటే దానిని తిరిగి భూమి మీదికి తీసుకు రావడం. ఇవి ఈనాడు మిసిలీస్ లాంచింగ్‌లో అనుస రిస్తున్న విధానాలు అని మనకు తెలుసు).

పరమశివుని చూడగలిగినందుకు అర్జునుడు చాలాసంతోషించాడు. పరమ శివుని శరీర స్పర్శతో అర్జునుని శరీరం కాంతితో మెరిసిపోతోంది. ఈ విషయం తెలుసుకొని ఇంద్రుడు, కుబేరుడు, యముడు, వరుణుడు, అశ్వినీ దేవతలతో కూడా కలిసి అర్జునుని వద్దకు వచ్చాడు. “అర్జునా! నీ పరాక్రమానికి మెచ్చి నీకు వరాలు ఇవ్వడానికి వచ్చాము” అన్నాడు. యముడు తన దండాన్ని అర్జునునికి ఇచ్చాడు. వరుణుడు అర్జునునికి వరుణ పాశాలను అనుగ్ర హిం చాడు. కుబేరుడు అర్జునునికి కౌబేరాస్త్రాన్ని దానం చేసాడు. అర్జునుడు వారిని చూచి. వారు ఇచ్చిన అస్త్రాలను చూచి పరమానందాన్ని పొందాడు.దేవేంద్రుడు అర్జునుని ఇంద్రలోకానికి ఆహ్వానించాడు. ఇంద్రుడు పంపిన రథం మీద ఎక్కి అర్జునుడు ఇంద్రలోకం వెళ్లాడు.

ఇంద్రలోకంలో సూర్య చంద్రులు లేకున్నా స్వయంప్రకాశంతో వెలిగి పోతున్న అమరావతి నగరాన్ని చూచాడు అర్జునుడు. పురద్వారం వద్ద ఐరావతము అనే తెల్లని ఏనుగు అర్జునునికి స్వాగతం పలికింది. అర్జునుడు దేవేంద్రుని వద్దకు వెళ్లి నమస్కారం చేసాడు. అర్జునునికి ఆనందం కలిగిం చడం కోసం దేవేంద్రుడు ఊర్వశిని నియమించాడు. ఆమె తన తళుకు బెళుకులతో అర్జునుని ముందు నాట్యం చేసింది.

అర్జునుడు ఆమెను చూచి “అమ్మా! నా మీద పుత్రప్రేమతో నన్ను ఆశీర్వదించడానికి వచ్చావా అమ్మా!” అంటూ మాతృభావంతో నమస్కరిం చాడు.

“అయ్యో అదేమిటి అర్జునా! నేను నీ పొందు కోరి వచ్చాను. అలా పల కడం న్యాయమా? ఇంతకూ నేను నీకు ఏవిధంగా తల్లిని అయ్యాను. కాని ఇది దేవలోకం. మేము దేవ వేశ్యలం. మాకు వావి వరుసలు లేవు” అంది ఊర్వశి.

“ అమ్మా ఇది నీకు ధర్మం కాదు. విచ్చలవిడి శృంగారం పాపం దోషం కాదా! మా వంశ కర్త పురూరవుని భార్యవు నీవు. నా తండ్రి ఐన ఇంద్రునికి పరిచర్యలు చేస్తుంటావు. కాబట్టి నాకు మాతృ సమాను రాలవు” అన్నాడు అర్జునుడు.

ఆ మాటలకు ఊర్వశికి కోపం వచ్చింది. “నేను నిన్ను కామించి వచ్చాను. నా కోరిక నువ్వు తీర్చలేదు. నువ్వు భూలోకంలో నపుంసకుడివిగా, ఆడవాళ్ల మధ్యలో సంచరించుదువు గాక!”అని శాపం ఇచ్చి వెళ్లిపోయింది.

ఇది తెలిసి ఇంద్రుడు అర్జునునితో ఇలా అన్నాడు. "అర్జునా! నీవంటి ధైర్యవంతుని నేను ఏ కాలమందు చూడలేదు. నీవు ధర్మ బుద్ధివి. జితేంద్రియుడవు. బాధ పడకు. ఊర్వశి శాపం అనుభవించక తప్పదు. కాని అది నీకు అజ్ఞాత వాస సమయంలో చక్కగా ఉపకరిస్తుంది. ఎవ్వరికీ తెలియకుండా పేడి రూపంలో ఉండవచ్చు. అజ్ఞాత వాసం పూర్తి కాగానే నీ శాపం తొలగిపోతుంది" అని అన్నాడు.

తరువాత ఇంద్రుడు అర్జునునికి ఎన్నో దివ్యాస్త్రాలను ఇచ్చాడు. అర్జును డు ఇంద్రలోకంలో ఉన్న సమయంలో భూలోకంలో ఐదు సంవత్సరాలు గడిచాయి.

ఒకనాడు రోమశుడు అనే మహా ముని దేవేంద్రుని వద్దకు వచ్చి ఇంద్రుని అర్ధ సింహాసనము మీద కూర్చున్న అర్జునుని చూచాడు. "ఎవరితడు?" అని ఇంద్రుని అడిగాడు.

దానికి దేవేంద్రుడు "మహర్షీ! ఇతను పూర్వము నరుడు అనే మహర్షి. నా అంశతో భూలోకంలో కుంతీ గర్భాన జన్మించాడు. పరమే శ్వరుడు ఇతనిని అను గ్రహించి పాశుపతాన్ని అనుగ్రహించాడు. నేను కూడా నా వద్ద ఉన్న దివ్యా స్త్రాలను ఇచ్చాను. ఇతడు నివాత కవచులు

అను రాక్షసులను సంహరించ గలడు. కాని తమరు భూలోకమునకు పోయి అర్జునుడు నా వద్ద ఉన్నాడు అని ధర్మజునకు చెప్పండి. ధర్మజుని తీర్ధ యాత్రలు చెయ్యమని నా మాటగా చెప్పండి. దాని వలన ధర్మజుడు పాప రహితుడు కాగలడు" అని రోమశునితో చెప్పాడు.

భూలోకంలో ధృతరాష్ట్రునకు అర్జునుడు శివుని వలన పాశుపతము, ఇంద్రుని వలన దివ్యాస్త్రములు పొందిన విషయం వ్యాసుని వలన తెలిసింది. కలత చెందాడు.

సంజయుని పిలిచి "సంజయా! అర్జునుడు శ్రీకృష్ణుని సహాయంతో ఖాండవ వనాన్ని దహించాడు. నాలుగు దిక్కులు జయించి ధర్మజునితో రాజసూయం చేయించాడు. పరమశివుని మెప్పించి పాశుపతాన్ని పొందాడు. అలాంటి అర్జునుడు ఉండగా పాండవులను జయించడం ఎలాగా? పైగా వారు ధర్మవర్తనులు. వారికి ఎప్పుడూ విజయం వరిస్తుంది గదా!". అని అన్నాడు.

" మీరు, మీ కుమారుడు నిండు సభలో ద్రౌపదిని పాండవులను అవమానించు సమయమున, సుయోధనుని వారించకుండా ఇప్పుడు చింతించి ప్రయోజనమేమి? పాండవులు ఇప్పుడు కామ్యక వనంలో

ఉన్నారు. శ్రీకృష్ణుడు అనేక మంది రాజులను వెంటతీసుకొని కామ్యక వనానికి వెళ్లి పాండవులను పరామర్శించాడు. సుయోధనుని జయించి ధర్మరాజును హస్తినకు రాజ్యాభి షిక్తుని చేస్తానని ప్రతిజ్ఞకూడా చేసాడట. కాని మిగిలిన రాజులు శ్రీకృష్ణుని వారించి అర్జునునికి సారథ్యం వహించ మని కోరారట. అరణ్య అజ్ఞాత వాసములు పూర్తి అయిన పిదప, శ్రీకృ ష్ణుని సాయంతో నీ కొడుకులతో యుద్ధం చేస్తారు. మరి యుద్ధంలో అర్జు నుని దివ్యాస్త్రాలు, భీముని గదాఘాతాల కు నీ కొడుకులు తట్టుకో గలరా" అని అన్నాడు సంజయుడు.

"నేనేం చేసేది సంజయా! నేను ముసలివాడినని నా కొడుకు నా మాట వినడు. వాడు ఒక దుర్బుద్ధి. వాడికి నా మాటలు, భీష్మ, ద్రోణుల మాటలు నచ్చవు. ఆ కర్ణుడు,శకుని మాటలు నచ్చుతాయి. నేనేమీ సేయుదును!" అని పరితపించాడు.

ఇక్కడ ధర్మజుడు అర్జునుడు ఇంకా రాలేదని ఎదురు చూస్తు న్నాడు. అప్పుడు భీముడు ధర్మజుని చూచి "అన్నయ్యా! నువ్వే కదా అర్జునుని తపస్సుకు పంపినది. మన బతుకులన్ని అర్జునుని మీద ఆధార పడి ఉన్నాయి. మీరు వెంటనే శ్రీకృష్ణుని పంపి అర్జునుని తీసుకొని రమ్మని చెప్పండి. నేను, అర్జునుడు, శ్రీకృష్ణుని సాయంతో దుర్యోధనాదులను

జయించి నిన్ను కౌరవ సామ్రాజ్యానికి పట్టాభిషిక్తుని చేస్తాము. నేను అర్జునుడు రణరంగంలో నిలబడితే మమ్ములను ఎదిరించేవాడు లేడు కదా!" అన్నాడు భీముడు.

దానికి ధర్మజుడు "భీమసేనా! ఆ విషయం నాకుతెలియును. కాని యుద్ధానికి ఇది తగిన సమయం కాదు. 13 సంవత్సరాలు పూర్తి అయిన పిదప నీవు, అర్జునుడు, శత్రువులను జయించండి. విజయులు కండి. ఎందుకంటే నేను నిండు సభలో కౌరవులతో చేసిన ఒప్పందానికి విరుద్ధంగా ప్రవర్తించను" అని అన్నాడు ధర్మజుడు.

శ్రీమత్ ఆంధ్ర మహాభారతము--అరణ్యపర్వము--

ప్రథమాశ్వాసము సంపూర్ణము.